

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2002-3-88 (Devralma)

Karar Sayısı : 02-57/715-285

Karar Tarihi : 27.9.2002

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. M. Tamer MÜFTÜOĞLU.

Üyeler : Dr. Kemal EROL, A. Ersan GÖKMEN, R. Müfit SONBAY, Kubilay ATASAYAR, Murat GENCER, Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Rıfki ÜNAL

B- RAPORTÖRLER: Meltem Bağış AKKAYA, Alper KARAKURT

C- BİLDİRİMDE BULUNAN: Bunge Limited ve Edison S.p.a.

Temsilcileri: Av. Gamze ÇİĞDEMTEKİN-UYSAL,

Av. Mehtap YILDIRIM-ÖZTÜRK

Piyade Sk. Portakal Çiçeği Apt. No: 18 C Blok K: 3
06550 Çankaya/Ankara

D- TARAFLAR: Bunge Limited

50 Main Street 6th Floor White Plains NY 10606/USA

Edison S.p.a

Foro Bonaparte 31 Milan/ITALY

E- DOSYA KONUSU: Cereol S.p.a. (Cereol)'nın % 54.69 oranındaki hisselerinin Bunge Limited tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi.

F- DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 12.8.2002 tarih, 3586 sayı; 27.8.2002 tarih, 3794 sayı ve 12.9.2002 tarih, 4018 sayı ile intikal eden bildirimler üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca, yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 23.9.2002 tarih ve 2002-3-88/Öİ-02-MBA sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu, 23.9.2002 tarih, REK.0.07.00.00/75 sayılı Başkanlık önergesi ile 02-57 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G- RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; Bunge Limited tarafından, Edison S.p.A.'nın Cereol'deki 14,037,220 adet (%54.69 oranında) hissesinin satın alınmasına ilişkin işlemin; tarafların ilgili ürün pazarındaki toplam ciroları yönüyle, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesine dayanılarak çıkarılan 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 1997/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesi kapsamında bir devralma olduğu, ancak 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi anlamında hakim durum yaratmadığı veya mevcut bir hakim durumu güçlendirmedeği ve bunun sonucunda ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğurucu nitelikte olmadığından söz konusu devir işlemine izin verilmesinin uygun olacağı,

ifade edilmektedir.

H- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taraflar

H.1.1. Bunge Limited

Entegre tarım ticareti ve gıda sektöründe faaliyet gösteren ve Bermuda kanunlarına göre kurulmuş olan Bunge Limited (Bunge)'in merkezi White Plains, New York'ta bulunmaktadır. Bunge'nin bir kısım hisseleri New York Borsasında işlem görmektedir. Bunge'nin hemen hemen bütün faaliyetleri Güney ve Kuzey Amerika'dadır.

Devralma işlemi açısından Bunge'nin önem arz eden faaliyetleri yalnızca tarım ticareti ve özel soya ürünlerine ilişkin faaliyetlerdir. Bunge'nin tarım ticareti üç ana bölümden oluşmaktadır. Bunlar hububat üretimi tarım ürünlerinin ticareti, depolanması ve satışı gıda ve yağ üretimi için soya fasulyesinin ezilmesini içeren yağlı tohumların işlenmesi ve bu ürünlerin uluslararası piyasalarda pazarlanmasıdır. Bunge'nin gıda ticareti yemeklik yağ ürünleri, buğday ve unlu gıdalar, soya ve mısır ürünleri olmak üzere dört alanı kapsamaktadır. Bunge'nin uluslararası ticari faaliyetleri Bunge Global Markets (BGM) isimli iştiraki vasıtasıyla yürütülmektedir. Bunge gübre üretimi alanında da faaliyet göstermektedir.

Bunge'nin Yönetim Kurulu üyeleri ise; Alberto Weisser (Yönetim Kurulu Başkanı), Jorge Born Jr (Başkan Yardımcısı), Ernest G. Bachrach, Enrique H. Bollini, Michael H. Bulkin, Octavio Caraballo, Francis Coppinger, Bernard de La Tour d'Auvergne Lauragnais, William Engels, Carlos Braun Saint ve Paul Hatfield'den oluşmaktadır.

H.1.2. Bunge Gıda Ticaret A.Ş.

Bunge'nin Türkiye'de doğrudan herhangi bir faaliyeti bulunmamasına rağmen; Türkiye'deki iştiraki Bunge Gıda Ticaret A.Ş. (Bunge A.Ş.) yalnızca yağlı tohumlar, yağlı tohum küspesi, yağlı tohum yağı ve hububat gibi ürünlerin Türkiye'ye ithalatını ve Türkiye'de pazarlanmasını gerçekleştirmektedir.

Bunge A.Ş.'nin 2001 yılı cirosu TL'dir. Ancak söz konusu cironun ilgili ürün pazarında gerçekleşen faaliyetlerden elde edilen kısmı TL'dir.

Bunge A.Ş.'nin hissedarlık yapısı ise aşağıda belirtilmiştir:

<u>Hissedarlar</u>	<u>Hisse Oranı (%)</u>
Koninklijke Bunge B.V.	99.6
İlhan Alçar	0.1
Rıza Selami Çağatay	0.1
Veli Piritli	0.1
Murat Reka	0.1

H.1.3. Edison S.p.A.

Devreden Edison S.p.A. (Edison), merkezi Milan, İtalya'da bulunan ve İtalyan kanunlarına göre kurulmuş bir şirkettir. Edison'un hisselerinin %91.457'sini

Italenergia S.p.A. elinde bulundurmaktadır; dolayısıyla Edison Italenergia S.p.A. tarafından doğrudan kontrol edilmektedir. Italenergia S.p.A. hisselerinin %38.6'sını FIAT Grubu, % 20'sini Carlo Tassara, % 18'ini Elicricité de France, % 9.5'ini Banca di Roma, % 7.8'ini Nuova Holding San Paolo İmi ve % 6'sını da Intesa BCI elinde bulundurmaktadır.

Edison'un Yönetim Kurulu üyeleri ise; Umberto Quadrino (Yönetim Kurulu Başkanı), Umberto Tracanella (Başkan Yardımcısı), Guido Angiolini, Giulio Del Ninno, Matteo Arpe, Marc Boudier, Damien Clermont, Giuliano Mari ve Romain Zaleski'den oluşmaktadır.

Edison'un asıl faaliyet alanı enerji sektörü olup, bu alanda İtalya'nın önde gelen enerji şirketlerinden biridir. Bu kapsamda Edison'un faaliyetlerinin asıl bölümünü elektrik ve doğal gaz üretimi ile satışı oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra Edison'un faaliyet gösterdiği başka alanlar da bulunmaktadır. Bunlar; şeker ve türevleri (Beghin Say S.a.), mühendislik (Technimont S.p.A.), gemi inşası (İntermarine S.p.A.) ve yağlı tohum işleyiciliğidir (Cereol S.A.). Edison'un Türkiye cirosu milyon Euro olup; bu rakamın milyon Euro'luk kısmı (2001 yılı T.C. Merkez Bankası ortalama alış kuru bazında hesaplandığında TL) ilgili pazara Cereol'un yaptığı satışlardan oluşmaktadır.

H.1.4. Cereol S.A.

Hisseleri devre konu Cereol S.A. (Cereol), Fransız kanunlarına göre kurulmuş, merkezi Fransa'da bulunan ve Euronext Paris Borsası'nda işlem gören bir şirkettir. Cereol'ün hisselerinin % 54.69'u Edison'un elinde bulunmaktadır. Bu hisselerin çok küçük bir bölümü de (yaklaşık % 3.3'ü), Edison'un bağlı şirketi Montecatini'ya aittir. Cereol'ün geri kalan hisseleri halka arz edilmiştir. Cereol üzerinde kontrolü bulunan başka herhangi bir hissedar mevcut değildir.

Cereol'ün Yönetim Kurulu üyeleri; Carl Hausmann (Yönetim Kurulu Başkanı), Guido Angiolini, Piergiuseppe Biandrino, Maurice Lévy, Aldo Marsegaglia, Mario Lombardi, Yves-René Nanot ve Angelo Maria Triulzi'dir.

Cereol asıl olarak yağlı tohumların işlenmesi alanında faaliyet göstermektedir. Cereol'ün faaliyet konularını başlıca dört bölüme ayırmak mümkündür. Bunlardan Avrupa'da yer alan bölüm daha ziyade ayçiçeği, soya gibi ürünlerin işlenmesini gerçekleştirmektedir. Cereol ayrıca iştiraki "Lesieur" aracılığıyla şişelenmiş yağlı tohum yağı ve zeytin yağı arzı gerçekleştirmektedir. Cereol'ün yemeklik yağ grubu İspanya, İtalya, Fransa, Almanya, Avusturya ile Polonya, Ukrayna, Macaristan, Romanya gibi Avrupa Birliği üyesi olmayan ülkelerde faaliyet göstermektedir. Cereol'ün Kuzey Amerika İşleme Grubu yağlı tohumların işlenmesi ve yağ ve hayvansal gıda pazarlaması alanlarında faaliyet göstermektedir. Bunların yanı sıra Cereol'ün Fransa Bordeaux, Danimarka Aarhus ve Almanya Hamburg'da yağlı tohumların işlenmesi ile elde edilen protein konsantreleri ile lesitin gibi katkı maddeleri üreten bir bölümü ve iştiraki Navaol tarafından yürütülen, esas olarak Fransa, İtalya ve Avusturya'da faaliyet gösteren bio-dizel yağ üretimi bölümü bulunmaktadır.

Cereol'ün Türkiye'de herhangi bir üretim faaliyeti, iştiraki, dağıtıcısı bulunmamaktadır. Cereol'ün Türkiye dışında üretimini gerçekleştirdiği ham yağlı

tohum yağı, soya proteini ve lesitin; Grains & Fourrages, AC Toepfer, Sungrain, Bunge gibi bağımsız işletmeler tarafından Cereol'den satın alınarak Türkiye'de pazarlanmaktadır. Dolayısıyla Cereol'ün Türkiye'deki pazar payı Türkiye'ye yaptığı dolaylı satışlardan elde ettiği ciro üzerinden hesaplanmıştır.

Cereol'ün Türkiye'ye yaptığı yağlı tohum yağı satışları İspanya Moysera'da bulunan iştiraki vasıtasıyla, soya proteini satışları Danimarka Aarhus'da bulunan tesislerinden, lesitin satışları ise Central Soya European Lesitin adlı işletmesinden gerçekleştirilmektedir.

H.2. İlgili Pazar

H.2.1. İlgili Ürün Pazarı

Devralmaya taraf olan teşebbüslerden Bunge ve Cereol'ün, dünya çapında, yağlı tohum ticareti ve yağlı tohumların işlenmesi suretiyle oluşan alt pazarların hemen hemen tümünde pek çok faaliyeti bulunmaktadır.

Bunge'nin Türkiye'de kurulmuş olan iştiraki Bunge A.Ş. Türkiye'ye soya fasulyesi, soya fasulyesi küspesi, mısır, yağlı tohum yağları (soya, ayçiçek, mısır, kolza, palm v.s.) ve buğday gibi ürünlerin ithalatını ve Türkiye'de pazarlamasını gerçekleştirmektedir.

Cereol ise Türkiye'de herhangi bir üretim tesisi ya da bir pazarlama işletmesine sahip değildir. Ancak Cereol'ün Türkiye'ye yönelik satışları bulunmaktadır ve dolayısıyla Türkiye'deki bu satışlardan belli miktarlarda ciro elde etmektedir. Bu satışlar doğrudan nihai tüketiciye yapılmamakta; işleyiciler ya da ara kullanıcılara yapılmaktadır. Cereol'ün Türkiye'ye sattığı başlıca üç ürün ham yağlı tohum yağı, protein karışımları ve lesitindir.

Yukarıdaki açıklamalardan anlaşılacağı üzere Bunge ve Cereol'ün Türkiye'deki faaliyetleri bakımından örtüşen tek alanın yağlı tohum yağları olması nedeniyle ilgili ürün pazarı "ham yağlı tohum yağları pazarı" olarak tanımlanmıştır. Ham yağlı tohum yağları pazarında ayçiçek yağı, soya yağı, mısır yağı, kolza ve palmlar yer almaktadır.

Ham yağ, yağlı tohumların kırılması sonucunda elde edilmektedir. Ham yağ, esas olarak tüm yağlı tohumlar için aynı olan kırma muamelesinin ilk işlenmiş çıktısıdır. Gıda sanayi ile daha az olmakla beraber hayvan yemi ve kimya sektörlerinde de kullanılmaktadır.

H.2.2. Coğrafi Pazar

Her ne kadar birleşme/devralma işlemi Fransa sınırları içinde gerçekleşiyorsa da, işlemin taraflarının ülke çapında ilgili ürünlerin satış ve dağıtım faaliyetinde bulunmasından dolayı, söz konusu işlemin etkilerinin dikkate alınacağı ilgili coğrafi pazar, Türkiye Cumhuriyeti sınırları olarak belirlenmiştir.

H.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

Devralma işlemi, Bunge ve Edison arasında 21.7.2002 tarihinde imzalanan Hisse Devri Anlaşması'nın yürürlüğe girmesiyle gerçekleşecektir. Devralma anlaşması kapsamında Bunge, yeni kurulan ve tamamına sahip olduğu bir iştiraki vasıtasıyla Edison'un Cereol'deki 14,037,220 adet (% 54.69) oranında hissesini

satın almaktadır. Söz konusu devralma neticesinde Cereol'ün kontrolü Bunge'ye geçmektedir. Bu açıdan bildirim konu olan devralma işlemi 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinin (b) fıkrası kapsamında bir devralma işlemidir.

Aynı Tebliğ'in 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 4. maddesine göre, "...işlemi gerçekleştiren teşebbüslerin, ülkenin tamamında veya bir bölümünde ilgili ürün piyasasında , toplam pazar paylarının, piyasanın %25'ini aşması veya bu oranı aşmasa bile toplam cirolarının yirmibeş trilyon Türk Lirası'nı aşması..." halinde Rekabet Kurulu'ndan izin alınması zorunludur.

Devralan Bunge'nin devralmaya esas alınacak 2001 yılı Türkiye cirosu trilyon TL'dir. Edison'un ise Türkiye'de herhangi bir iştiraki bulunmamasına rağmen devre konu Cereol vasıtası ile Türkiye'ye yaptığı satışlardan oluşan cirosu trilyon TL'dir. Anlaşma taraflarından Bunge'nin Türkiye'deki pazar payı %....., Cereol'ün ise % 'dur. Böylece tarafların ilgili ürün pazarındaki toplam pazar payları % 10 oranına ulaşmaktadır. Tarafların ilgili ürün pazarındaki toplam payları eşğin altında olmakla birlikte ciroları 1997/1 sayılı Tebliğ'in öngördüğü eşiklerin üzerindedir. Dolayısıyla işlem izne tabidir.

Tarafların ilgili pazardaki paylarının oldukça düşük olması ve pazarın yapısı dikkate alındığında işlem sonucunda bir hakim durum yaratılarak veya var olan bir hakim durum güçlendirilerek rekabetin önemli ölçüde sınırlandırılmadığı, dolayısıyla bildirim konusu işleme 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde izin verilmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

I- SONUÇ

Yukarıda yer verilen değerlendirmeler çerçevesinde; Bunge Limited'in Edison'un Cereol'deki %54.69 oranında hissesini satın almasına ilişkin işlemin; tarafların ilgili ürün pazarındaki toplam ciroları yönüyle, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesine dayanılarak çıkarılan 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 1997/1 sayılı 'Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in 4. maddesi kapsamında izne tabi bir devralma olduğuna, ancak bu devralma işleminin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi anlamında hakim durum yaratmadığı veya mevcut bir hakim durumu güçlendirmedığı ve bunun sonucunda ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğurucu nitelikte olmadığına, bu nedenle söz konusu devir işlemine izin verilmesine

OY BİRLİĞİ ile karar verilmiştir.